

1. Panorama Černé hory • 2. Schronisko Mír • 3. Kładka pod Hrnčífskými Boudami • 4. Plac v Černém Dole • 5. Odnowiona kamienna droga • 6. Kapliczka pod wezwaniem Archaniola Michała

Ludzie przyjeżdżają do Karkonoskiego Parku Narodowego po to, by przejść się po turystycznych szlakach, odetchnąć świeżym powietrzem i podziwiać tutejszą przyrodę. Może ona przetrwać coroczną wizytę 6 milionów odwiedzających tylko wtedy, gdy turyści będą przestrzegać wymienionych poniżej zasad. W zasadzie nie różnią się one od tych, które obowiązują podczas wizyty u przyjaciół. W Karkonoszach naszym gospodarzem jest tutejsza przyroda, my zaś jesteśmy jedynie chwilowymi gośćmi.

- Zachwycajcie się w ciszy. Tutejsze zwierzęta i tak was nie zrozumieją, a ciche podziwianie piękna przyrody z pewnością przypadnie do gustu również pozostałym odwiedzającym.
- Wasz wszędobylski czworonożny przyjaciel może przeszkadzać zwierzętom żyjącym na wolności i pozostałym odwiedzającym. Dla pewności trzymajcie go na smyczy.
- Kwitnące górskie kwiaty najlepiej podziwiać tam, gdzie rosną. Czują się znakomicie właśnie tutaj, a nie w Waszych ogródkach.
- Jeżeli chcecie coś przekąsić, schowajcie do plecaków wszystko, co zostanie po posiłku.
- Karkonosze są domem rzadkich roślin i zwierząt, które czasem trudno nawet dostrzec. Trzymanie się oznakowanych szlaków turystycznych zapewni im najlepszą ochronę.

Dziękujemy i życzymy miłego pobytu.

NA CZARNĄ GÓRĘ (ČERNOU HORU) I PONOWNIE W DÓŁ

Wydala Administracja Karkonoskiego Parku Narodowego w 2015 roku

Tekst: © Michaela Dědková
Fotografie: © Radek Drahný, Jana Feistauerová, Simona Macháčková
Opracowanie graficzne: © 2123design s.r.o.

© 2015, Administracja Karkonoskiego Parku Narodowego, Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí

Wydrukowano na papierze z odzysku.

ISBN: 978-80-87706-81-7

NA CZARNĄ GÓRĘ (ČERNOU HORU) I PONOWNIE W DÓŁ

Černý Důl • Černá hora •
Černý Důl

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU

www.krnap.cz

112 SOS   150 STRAŽ POŽÁRNÁ   155 LEKARZ   158 POLICJA   602 448 338 albo 1210   (+48) 985 albo 601 100 300   GOPR (CZ) / GOPR (PL)

NA CZARNĄ GÓRĘ (ČERNOU HORU) I PONOWNIE W DÓŁ

- ČERNÝ DŮL
- ČERNÁ HORA
- ČERNÝ DŮL

Šwierk – pomnik przyrody na Hrnčířských Boudách

Wiadomo, że świerki nie są w górach niczym wyjątkowym, zaś leśnicy starają się zmniejszać ich liczebność na rzecz innych gatunków drzew. Z pewnością nie dotyczy to jednak świerku na Hrnčířských Boudách. Rosnące na wysokości 1050 m nad poziomem morza drzewo jest dumnym posiadaczem jednego z ogólnokrajowych rekordów, będąc najwyżej usytuowanym pomnikiem przyrody w Czechach. Świerków będących pomnikami przyrody jest zresztą bardzo niewiele, a w Karkonoszach występują zaledwie trzy. Ten ma 150 lat, a jego obwód, bez dwudziestu trzech centymetrów wynosi prawie trzy metry. Osiąga wysokość dwudziestu pięciu metrów.

Obróbka wapienia

Bez wykorzystania nowoczesnych maszyn wydobycie wapienia było bardzo ciężką pracą fizyczną, dlatego w dawnych czasach ludzie starali się ułatwić ją sobie na wszelkie możliwe sposoby. Jedną z możliwości była obróbka surowego wapienia bezpośrednio na miejscu, bez wcześniejszego przemieszczania urobku na większe odległości. Do wypalania rozkruszonych kamieni wapiennych służyły piece szybowe. Jeden z nich można obejrzeć tuż przy końcu ścieżki. Ma kształt osmiokątnej wieży i był opalany węglem drzewnym, uzyskiwanym w wyniku wypalania drewna w mielerzach. Obecnie kamień wapienny transportowany jest do Kunčic nad Łabą za pomocą najdłuższej towarowej kolejki linowej.

Torfowisko Černohorské rašeliniště

W Karkonoszach istnieje bardzo mało miejsc, których rozwój i kształt nie noszą śladów działania człowieka. Tutaj poza drewnianym chodnikiem wybudowanym powyżej poziomu torfu i wieżą wodorkową interwencje ludzkie ograniczone są do minimum. Torfowisko jest naturalnym rezerwuarem wody i otwartą księgą, z której można dowiedzieć się o przeszłości Karkonoszy. Za pomocą wpuszczanych w głąb torfu sond naukowcy badają, jakie warunki panowały tu setki lat temu i w jaki sposób zmieniła się tujejsza roślinność. Jednym z najważniejszych wskaźników są zakonserwowane w torfie pyłki, stanowiące jakby odcisk palca każdej rośliny.

Nadajnik

Odwiedzający Karkonosze mogą rozpoznać Černou horu na podstawie charakterystycznego nadajnika, górującego z jej szczytu nad czarną ścianą lasu. Ten widoczny z daleka element krajobrazu, leżący na wysokości 1 299 m nad poziomem morza, powstał tu w 1978 roku, pod nazwą Nadajnik Telewizyjny Przyjaźni Polsko-Czeskiej. Po przejściu na technologię cyfrową wykorzystywany jest przez telewizję jedynie sporadycznie. Oprócz tego nadajnik służy też operatorom telekomunikacyjnym, policji, wojsku oraz jednej stacji radiowej o dużym zasięgu. W nocy sygnalizuje swoją obecność wyraźnym czerwonym światłem.

Sokolská bouda

Początki hotelu Sokolská bouda związane są z powstaniem kolejki linowej na Černou horu. W 1929 roku firma Wiesner odpowiedzialna za jej budowę sprzedała część niepotrzebnych terenów Czeskiemu Stowarzyszeniu Sokół, które wzniosło tu górski hotel. Czteropiętrowy i prawdopodobnie największy w Czechach drewniany dom w latach największej świetności był w stanie zapewnić nocleg ponad setce gości. Podczas wojny wycoczyła tu niemiecka młodzież, później w budynku szkolono dywersantów. Jego obecny, godny politowania stan nie wymaga komentarzy.

Černý důl

Pierwsza pisemna wzmianka o osadzie Gotteshilf (Boża pomoc) pochodzi z 1489 roku. Powodem jej powstania było wydobycie rudy żelaza w dolinie Stribrného potoka.

Dopiero Eustachia z Gendorfu, drugie dziecko Kryštofa Gandorfa, przekształciła pierwotną osadę w miasteczko, nadając jej przy tym nową nazwę Černý důl. Stało się to w roku 1564. Po zakończeniu wydobycia miejscowi mieszkańcy zajęli się wyrębem lasów, splawiając drewno do Kutnej Hory, a także wypasem bydła i płóciennictwem. Nową gałęzią przemysłową stało się też wydobycie wapienia, o którym można się dowiedzieć na szlaku naukowym Vápenická stezka.